

CAKI - Arbejdsnotat vedr.

Entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser 2019-2022

Udviklingen af de kunstneriske uddannelser

De kunstneriske uddannelsesinstitutioners lovbestemte formål er at uddanne kunstneriske dimittender til højeste niveau samt at sikre uddannelsernes faglige niveau og udvikling. Dette stiller krav til institutionerne om løbende at tilpasse sig de ændrede vilkår i det omgivende samfund – lokalt, nationalt og internationalt. Samtidig skal uddannelserne også gøre deres for at sikre, at dimittenderne får relevant beskæftigelse efter endt uddannelse.

Uddannelsesinstitutionerne skal derfor, i løbende dialog med aftagerne, have blik for fremtidens arbejdsmarked og udvikle uddannelserne med henblik på dette. Dette medfører, at alle skolerne, som en del af den fremadrettede bevægelse, skal styrke uddannelsernes kvalitet gennem udvikling af videngrundlaget herunder at udføre kunstnerisk og pædagogisk udviklingsarbejde af høj kvalitet. Det, som uddannelserne tilbyder fremtidens kunst- og kulturskabere, er således, med varieret vægtning afhængig af det kunstfaglige ståsted, dygtiggørelse inden for kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV), pædagogisk udviklingsvirksomhed (PUV) og evt. forskning.

I denne sammenhæng er entreprenørskab ikke kun et vidensfelt, der har relevans for den studerende i et fremtidigt perspektiv. Det er i høj grad også et videnområde, der er aktuelt under uddannelsen, i den forstand at den samlede ramme for entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser er at bidrage til, at den enkelte elev opbygger viden og kompetencer, der kan være afsæt for den enkeltes fortsatte udvikling og varetagelse af alle aspekter af den kunstneriske virksomhed.

De kunstneriske uddannelser har siden 2010 arbejdet med entreprenørskab som et vidensfelt i udvikling, og i dag er feltet både bredt og i fortsat bevægelse på institutionerne. Der er dog stadig undervisere på skolerne, der mangler at få viden om og erfaring med, hvordan entreprenørskab kan anvendes som en ressource i den kunstfaglige undervisning. Tilsvarende mangler der også flere konkrete erfaringer med, hvorledes entreprenørskab kan anvendes som en ressource i det kunstneriske udviklingsarbejde og –virksomhed, lige som det fortsat er aktuelt at opbygge et inkubationsmiljø for studerende, undervisere og forskere fra de kunstneriske uddannelser. Et sådant inkubationsmiljø bliver et sted, hvor studerende og forskere på tværs af kunstfaglige ståsteder får mulighed for at opbygge erfaring med tværkunstneriske samarbejder og anvende de kunstneriske kompetencer i tværdisciplinære projekter og partnerskaber. Det bliver et sted, hvor kunstneren får erfaring med anvende kunstneriske kompetencer, processer og værker som leverancer til andre vidensområder, til offentlige og private institutioner og virksomheder såvel som til private – med andre ord et innovationsmiljø for omverdensrelationen i den kunstneriske virksomhed.

Dette er de tre indsatsområder, CAKIs arbejde er fokuseret på i rammeaftaleperioden 2019-2022:

1. kompetenceudvikling af undervisere
2. koblingen mellem entreprenørskab og KUV/KUA
3. udviklingen af et inkubationsmiljø for de kunstneriske uddannelser

Kompetenceudvikling af alle undervisere

Entreprenørskab som en videnressource i den kunstfaglige uddannelse

I efteråret 2019 igangsættes et pilotprojekt, der udvikler format og indhold for et kompetenceudviklingsprogram i entreprenørskab målrettet alle undervisere på de kunstneriske uddannelser. Det er ambitionen, at projektet kan bidrage til, at videns- og ambitionsniveauet for entreprenørskabsundervisningen udvikles på alle skolerne, og at de forskelle, der måtte være, udlignes gennem vidensdeling og kompetenceudvikling. Dette skal forstås som et bidrag til den mangfoldighed, der allerede eksisterer inden for uddannelsernes arbejde med entreprenørskab som vidensområde, og ikke som en indsnævring af entreprenørskabsbegrebet.

Projektet udfolder sig over et længere tidsligt forløb, der strækker sig frem til 2022 med den målsætning, at alle undervisere på de kunstneriske uddannelser gennemfører et kompetenceudviklingsforløb, der udvikler didaktikken og pædagogikken for entreprenørskab som vidensområde i den kunstfaglige uddannelse. Målsætningen for det indledende projekt er således at undersøge og udvikle relationen mellem entreprenørskabsfaget og den kunstfaglige undervisning, med henblik på at klæde alle undervisere på til at kunne anvende entreprenørskab som en ressource i den enkelte elevs uddannelse.

Som en bærende del af programudviklingen stiller arbejdsgruppen for entreprenørskab sig til rådighed for at udbrede entreprenørskab som vidensområde til de underviserkollegaer, der ikke allerede anvender entreprenørskab som en ressource i undervisningen. Arbejdsgruppen drives af CAKI og har deltagelse af de ansvarlige for entreprenørskab som vidensområde på skolerne. Med projektet er det intentionen, at vi i arbejdsgruppen åbner dørene for entreprenørskab som videns- og kompetencefelt op for kollegaer og viser, hvad entreprenørskabsfaget kan som praksis og som pædagogik. Der er således centrale elementer af metodeudvikling samt efteruddannelse i projektet.

De indledende øvelser består af en kortlægning af skolernes behov og ønsker for et kompetenceudviklingsprogram samt et udviklingsarbejde i arbejdsgruppen. Herunder også et internat, hvor hver skole ud over medlemmet af arbejdsgruppen deltager med to undervisere. Herefter formuleres et pilotprogram, der afprøves og tilpasses over en toårig periode. Det endelige output af projektet bliver således et program for kompetenceudvikling, der bidrager til bredt at styrke underviseres anvendelse af entreprenørskab som vidensområde i undervisningen.

Projektet indgår som et element i opfølgningen på de fælles målsætninger for Kulturministeriets kunstneriske uddannelsesinstitutioner som fastsat i rammeaftalerne omfattende perioden 2019-2022. I den forbindelse skal potentialet for fælles kapacitetsanvendelse belyses gennem vidensdeling i arbejdsgruppen for entreprenørskab såvel som inddragelse af internationale og nationale netværk for entreprenørskab. Dette skal munde ud i fælles faglige begivenheder, der i videst mulige omfang er koordinerede med indsatser og begivenheder fra de øvrige fælles mål, og som understøtter de studerendes overgang til arbejdsmarkedet gennem anvendelse af entreprenørskab. Projektet er iværksat af Det Jyske Musikkonservatorium/Keld Hosbond i samarbejde med CAKI/Pernille Skov og med deltagerne i arbejdsgruppen for entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser som partnere.

Formater for kunstnerisk virksomhed

Kunstnerisk og kulturelt entreprenørskab i den kunstneriske virksomhed

Vilkårene for den kunstneriske praksis og de skabende processer, der ligger til grund for den, udfordres af hastigheden med hvilke samfundet, verden og teknologierne udvikler sig. Ikke mindst i form af bevægelserne af teknologiske nybrud, ændrede distributionsmuligheder og formater for fremlæggelse. Uddannelsesinstitutionerne skal være i stand til at uddanne fremtidens kunstnere til at møde disse udfordringer og forventninger, og det er en del af uddannelsernes opgave at ruste den enkelte elev til at kunne indgå i denne virkelighed.

Kunstnerens virksomhed fordrer derfor udover det kunstfaglige ståsted også entreprenørskabskompetencer og ledelsesfaglige kompetencer, der kan understøtte og løfte den kunstneriske virksomhed. Tilsvarende kan entreprenørskab bidrage til at styrke kernefaglighedens anvendelse og udvikling i relation til den enkelte kunstners virksomhed såvel som i relationen til omverdenen.

På denne baggrund igangsættes et projekt, der har til formål at udvikle og styrke relationen mellem entreprenørskab som videnområde og det kunstneriske udviklingsarbejde og –virksomhed. Integreret i projektet er et fokus på at systematisere videndelingen af projektets erfaringer, således at undervisere, elever og uddannelsesudviklere på alle de kunstneriske uddannelser får adgang til de nyeste erfaringer og den opnåede viden, således at projektet kan bidrage til at styrke anvendeligheden af feltet i uddannelsernes hverdagspraksis.

Projektet 'Formater for kunstnerisk virksomhed' er et samarbejde mellem de videregående kunstneriske uddannelser i KUR-samarbejdet. Det er et tværinstitutionelt udviklingsprojekt, med afsæt i netværket for entreprenørskabsundervisere på de kunstneriske uddannelser. Med projektet er det en målsætning sammen med underviserkollegaer og uddannelsesplanlæggere at undersøge og udvikle relationen mellem entreprenørskab som videnområde, elevernes kunstneriske udviklingsarbejde og underviserens KUV-projekter.

Det forventes at underviserne på sigt og med afsæt i den nye viden, de opnår via projektet, lokalt vil udvikle pædagogiske og didaktiske tiltag, der styrker elevernes foretagsomhed og kompetencer inden for kunstnerisk virksomhed og kulturelt entreprenørskab.

Projektet er koblet til det igangværende kompetenceudviklingsprojekt, der undersøger og udvikler relationen mellem entreprenørskabsfaget og den kunstfaglige undervisning, med henblik på at klæde alle undervisere på til at kunne anvende entreprenørskab som en ressource i den enkelte elevs uddannelse.

Med projektet er det intentionen, at arbejdsgruppen for entreprenørskab åbner dørene for entreprenørskab som videns- og kompetencefelt for studerende og kollegaer og viser, hvad entreprenørskabsfaget kan som praksis og som pædagogik. Projektet iværksættes af CAKI/Pernille Skov med deltagerne i arbejdsgruppen for entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser som partnere og i samarbejde med undervisere i KUV-netværket.

Kunstuddannelsernes Inkubationsmiljø

Et innovationsmiljø for omverdensrelationen i den kunstneriske virksomhed

I bestræbelsen på at udvikle de kunstneriske uddannelser og bidrage i udviklingen af et internationalt førende vækstmiljø for de kreative erhverv i Danmark indledes processen med at opbygge et inkubationsmiljø for de kunstneriske uddannelser. Både uddannelserne, samfundet, og de offentlige og private virksomheder har behov for, at denne bevægelse bliver afprøvet og kvalificeret. Indsatsen understøtter dermed uddannelsernes bestræbelser på fortsat at praktisere fleksibilitet og åbenhed overfor bevægelser i det omgivende samfund.

Hele det kunstneriske felt mødes i disse år fra politikere og borgere med øget forventning til, at de er relevante for de borgere og det samfund, som understøtter institutioners og kunstneres virksomhed. Samtidig udfordrer hastigheden, med hvilke samfundet, verden og teknologierne udvikler sig, vilkårene for den kunstneriske praksis og de skabende processer, der ligger til grund for den - ikke mindst i form af teknologiske nybrud og ændrede distributionsformater.

Inkubationsmiljøet bliver et sted, hvor kunstnerne får mulighed for at teste og forsøge sig med produktion, processer og værker, der stiller sig undersøgende over denne udvikling og dens resonans i den kunstneriske virksomhed. Det bliver et sted, hvor de kunstneriske forskere kan opnå en dybere forståelse for de entreprenørielle muligheder i deres arbejde ved at undersøge og udvikle, hvordan kunstnerisk viden kan komme samfundet til gode. Sammen med fagfæller og i tværdisciplinære partnerskaber bliver det inden for rammerne af inkubationsmiljøet muligt at udforske, hvordan en kulturel og æstetisk kommercialisering af kunstnerisk viden og udviklingsvirksomhed kan føres ind i processer og produkter, der kan skabe værdi i og for samfundet. Inkubationsmiljøet forventes derfor også at kunne udvikle potentialerne for at bringe den kunstneriske forskning og udvikling i anvendelse i samfundet med opbygningen af den kunstneriske virksomhed som rammesættende for bevægelsen.

Inkubationsmiljøet er også et sted, hvor studerende og forskere på tværs af kunstfaglige ståsteder får mulighed for at opbygge erfaring med tværkunstneriske samarbejder, med anvendelse af de kunstneriske kompetencer i tværdisciplinære projekter og partnerskaber og ikke mindst et sted, hvor kunstneren får mulighed for at eksperimentere med at anvende kunstneriske kompetencer, processer og værker som leverancer til andre vidensområder, til offentlige og private virksomheder og institutioner og borgerne i samfundet. Med andre ord skal inkubationsmiljøet bidrage til at facilitere udvikling og eksperimenter med og i den kunstneriske virksomheds relationer til omverdenen.

Inkubationsmiljøet vil også have fokus på den del af entreprenørskab, der understøtter den studerendes overgang til det professionelle virke gennem opbygning af den kunstneriske virksomhed. Derfor vil inkubationsmiljøet også have fokus på den kulturelle værdiskabelse og de kunstneriske innovationer og udviklingspotentialer i en bredere samfundsmæssig kontekst. Derudover favner miljøet også tilbud som undervisning i den del af entreprenørskab, der handler om at opbygge virksomheder, produktudvikle, omsætte og skabe profit og udvikling i en økonomisk bæredygtig kunstnerisk virksomhed. Det forventes at indsatsen i en overskuelig fremtid vil komme det kommercielle økosystem i den kulturelle sektor til gode.

Forfatter CAKI/PS
 Dato: 11/09/2019
 Projekt: Arbejdsrapport

Bidrag til fælles strategi for entreprenørskab for de kunstneriske uddannelser 2019 -2022

Tema	Aktiviteter	Ansvar	2019				2020				2021				2022			
			1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Kompetenceudvikling																		
	KUR kommissorium	Arbejdsgrundlag																
	Nedsættelse af arbejdsgruppe	Opstartmøder																
	Ansøgning til FFE: kompetenceudvikling	Projektbeskrivelse																
	Programudvikling	Møder, internat, projekt																
	Kortlægning af behov på skolerne	Interviews og opsamling																
	Igangsættelse af fælles pilotprogram	Test af program																
	Evaluering af pilotprogram	Interviews, møder, rapport																
	Tilpasning af program	Møder, evt. internat																
	Igangsættelse af fælles program	Forankring																
	Evaluering af program	Interviews, møder, rapport																
	Rapport: Anbefalinger rammeaftale 2023-2026	Rapport																
Viden og metodeudvikling																		
	Projektbeskrivelse	Projektbeskrivelse																
	Finansieringsplan	Møder, projekt																
	Projektudvikling	viden og metodeudvikling																
	Symposium: arbejdsgruppe og KUV-netværket	Vidensdeling																
	Vidensopsamling og formidling	Forankring																
	Kobling til Center for Kunstnerisk viden og udvikling	Internationalisering																
	Kobling til internationale vidensmiljøer																	
	Projektudvikling med øvrige fælles mål/tovholderskaber																	
	Rapport: Anbefalinger rammeaftale 2023-2026	Rapport																
Inkubationsmiljø																		
	Projektbeskrivelse																	
	Nedsættelse af advisory board																	
	Ansøgning til ekstern medfinansiering																	
	Programudvikling																	
	Igangsættelse af fælles pilotprogram																	
	Evaluering af pilotprogram																	
	Tilpasning af program																	
	Igangsættelse af fælles program																	
	Evaluering af program																	
	Rapport: Anbefalinger rammeaftale 2023-2026	Rapport																

NØGLEORD: Vidensgrundlag
 Metodeudvikling
 Internationalisering
 Digitalisering
 Startups
 Fællesskaber
 Kunstnerisk virksomhed
 KUV
 KUA
 Kulturinstitution